

وطن و اقسام آن

۴. وطن

۱. اقسام وطن:

۱. وطن بر دو قسم است:

وطن اصلی:

وطن اصلی در سه صورت محقق می شود:

اول: در محل تولد والدین یا یکی از آن دو متولد شود و حداقل شش ماه در آنجا رشد کند.

دوم: در غیر محل تولد والدین متولد شود و پنج سال در آنجا رشد کند.

سوم: در غیرمحل تولد، دوران کودکی و نوجوانی را رشد کند.

وطن اتخاذی: مکانی که انسان آنجا را به عنوان وطن و محل سکونت قرار داده است در حالی که قبلاً وطن او نبوده است ؛ خواه از وطن اصلی إعرض کرده باشد یا نه. اگر قصد دارد در جایی حدود ده سال بماند، بعید نیست عرفاً برای صدق وطن اتخاذی کافی باشد.

۲. مقدار زمان لازم برای تحقق وطن اصلی در غیر محل تولد، موکول به نظر عرف است ؛ مثلاً اگر ده سال اول زندگی را در جایی گذرانده است، از نظر عرف وطن اصلی صدق می کند و اگر یکی دو سال مانده باشد، وطن صدق نمی کند.

۳. در وطن اصلی لازم نیست قصد داشته باشد برای همیشه یا مدت طولانی در آنجا زندگی کند، بلکه اگر تصمیم داشته باشد که در آینده از آنجا کوچ کند، تا زمانی که خارج نشده، همچنان وطن اصلی صدق می کند.

۴. برای این که جایی، وطن اتخاذی محسوب شود سه شرط لازم است:

یک. قصد قطعی زندگی دائم یا زندگی به مدت طولانی (هر چند به صورت چند ماه در سال) یا زندگی بدون تعیین مدت در آن جا داشته باشد .

دو. باید قصد توطن در آبادی و شهر خاص و معین داشته باشد، بنابراین نمی توان مثلاً یک کشور را وطن قرار داد.

سه. فراهم کردن لوازم وطنیت مثلاً چنانچه کارهائی را انجام بدهد که عادتاً انسان برای توطن در یک محلی آن کارها را میکند (مثل تهیه منزل و راه انداختن کسب و کار) و لو زمانی هم نماند وطن صدق میکند و چنانچه لوازم توطن را فراهم نکند باید مدتی بماند (مانند یکی دو ماه) تا وطن برای او صدق کند .

۵. در وطن جدید، تملک خانه و غیر آن شرط نیست.

۶. ممکن است انسان دارای دو وطن اصلی باشد، بنابراین عشایری که نقل و انتقال همیشگی یا برای سالیان متمادی از بیلاق به قشلاق و بر عکس دارند تا روزهایی از سال را در یکی و روزهایی را در دیگری بگذرانند و هر دو مکان را برای زندگی دائمی یا سالیان متمادی خود انتخاب کرده باشند، هر یک از آن دو مکان، وطن آنان می باشد و برآنان در آن دو مکان حکم وطن جاری می گردد، و اگر فاصله ی بین آن دو به مقدار مسافت شرعی باشد، در راه سفر از یکی به دیگری، حکم سایر مسافرین را دارند.

۷. داشتن دو یا سه وطن بالفعل اشکال ندارد ؛ به این صورت که در هر یک خانه و زندگی دارد و در طول سال چند ماه در آن مکان ها زندگی می کند ؛ اما داشتن بیش از سه وطن بالفعل، محل اشکال است.

۸. جایی را که انسان برای مدت یکی دو سال برای زندگی انتخاب می کند، عرفاً وطن نیست ولی مسافر هم بر او صدق نمی کند، بنابراین بدون قصد اقامت ده روز هم نمازش تمام است.